

Temadag om ernæring til ældre

Dansk Selskab for Klinisk Ernæring d. 25.8 2021

Måltidet i fokus

- Vores projekt er målrettet hjemmeplejen
- Søgte satspuljemidlerne fordi Ballerup kommune ville optimere ernæringsindsatsen for småspisende borgere
- Havde allerede været i gang med at undersøge, hvor det gav mest mening at optimere indsatsen

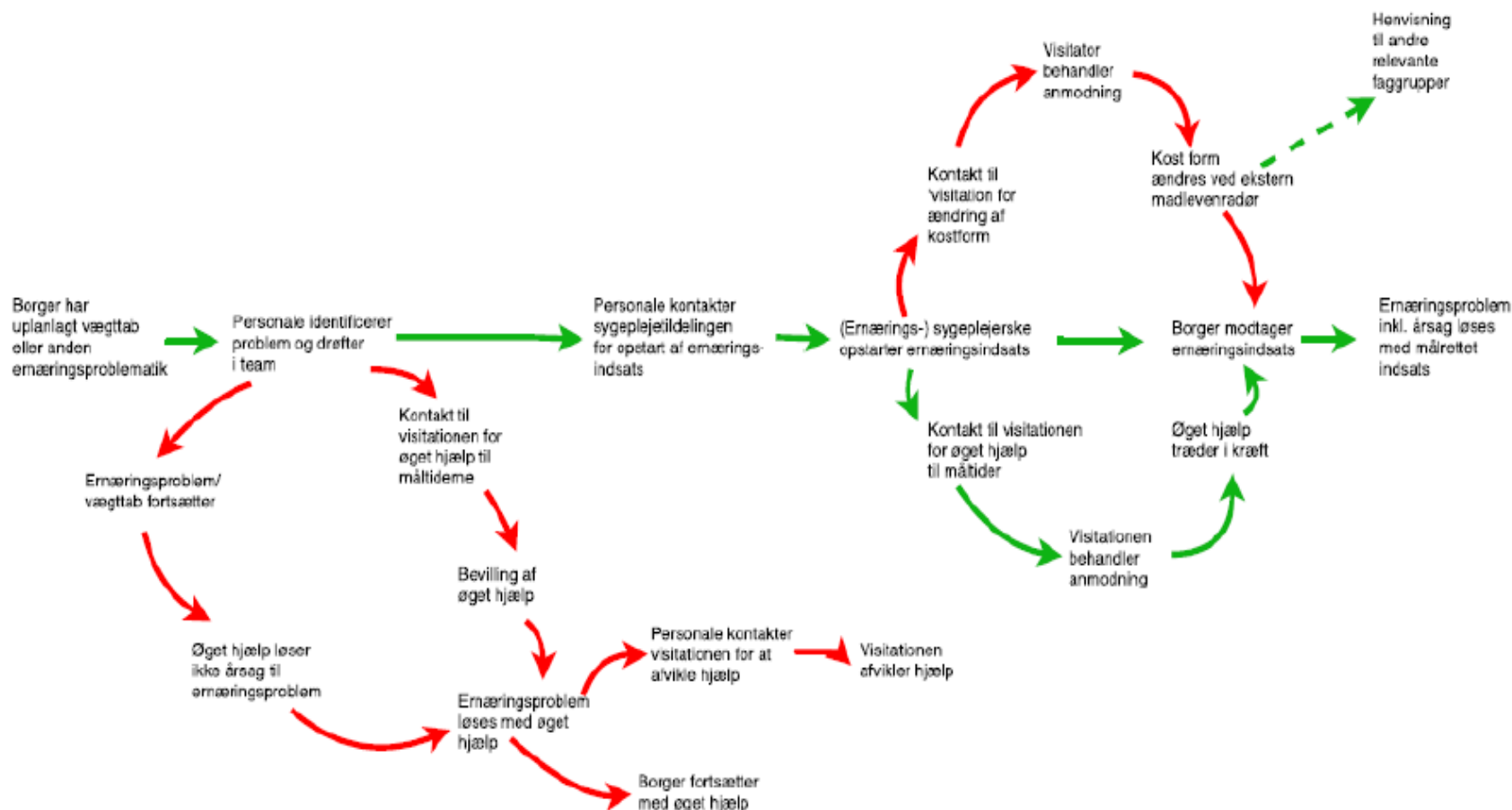
Kortlægningsprojekt i 2017

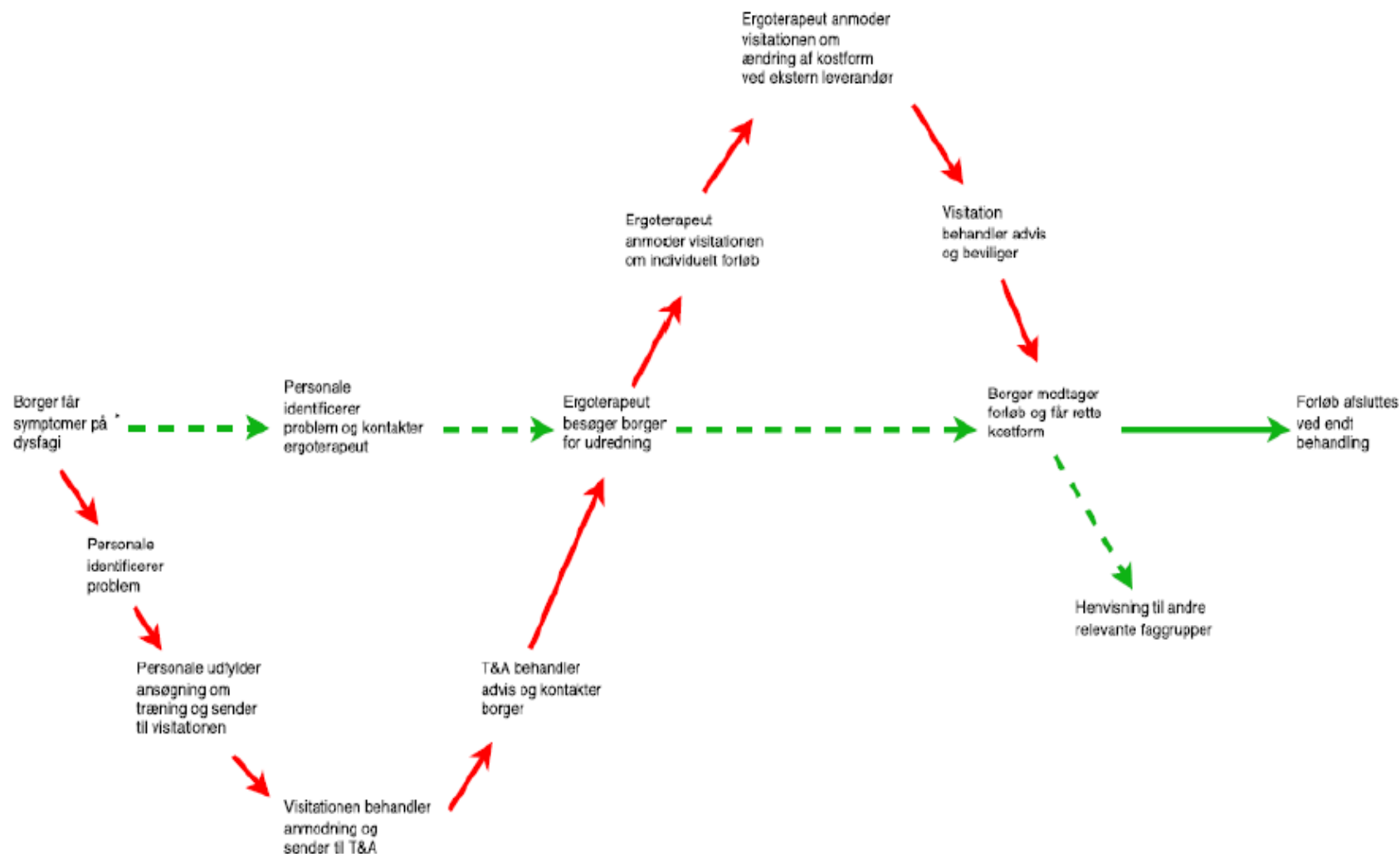
Kortlægningen skulle:

- afdække væsentlige ernæringsproblematikker
- afdække vidensniveau hos personale

Formålet:

- Udarbejde faglige anbefalinger på baggrund af kortlægningens resultater
- samle og ensrette de tværfaglige arbejdsgange

kortlægningsprojekt 2017 viste bl.a.:

- Stort behov for en systematisk og målrettet ernæringsindsats
- Tværfaglige samarbejde foregik sparsomt pga manglende synlighed og kendskab til hinandens kompetencer

Stort ønske om:

- Optimere tværfagligt samarbejde
- Kortere ventetider for opstart af indsatser
- Kompetenceløft af medarbejdere i organisationen bl.a.
 - Symptomer på underernæring, dysfagi, dårlig tand/mund
 - Hvad skal en ernæringsindsats bestå af?
 - Kendskab til kostformer hos ekstern leverandør
 - Praktisk undervisning i tilberedning og anretning af smørrebrød m.m.

Tværfaglig ernæringsindsats med fokus på risiko-faktorerne:
-uplanlagt vægttab, synkebesvær og dårlig tandstatus.

Indsatsen består af 2 spor:

- 1. Oprettelse af et tværfagligt ernæringsteam, udvidelse af tværfaglige tiltag og igangsætning af tværfaglige ernæringsindsatser.
- 2. Kompetenceudvikling af medarbejdere på tværs af ældreområdet

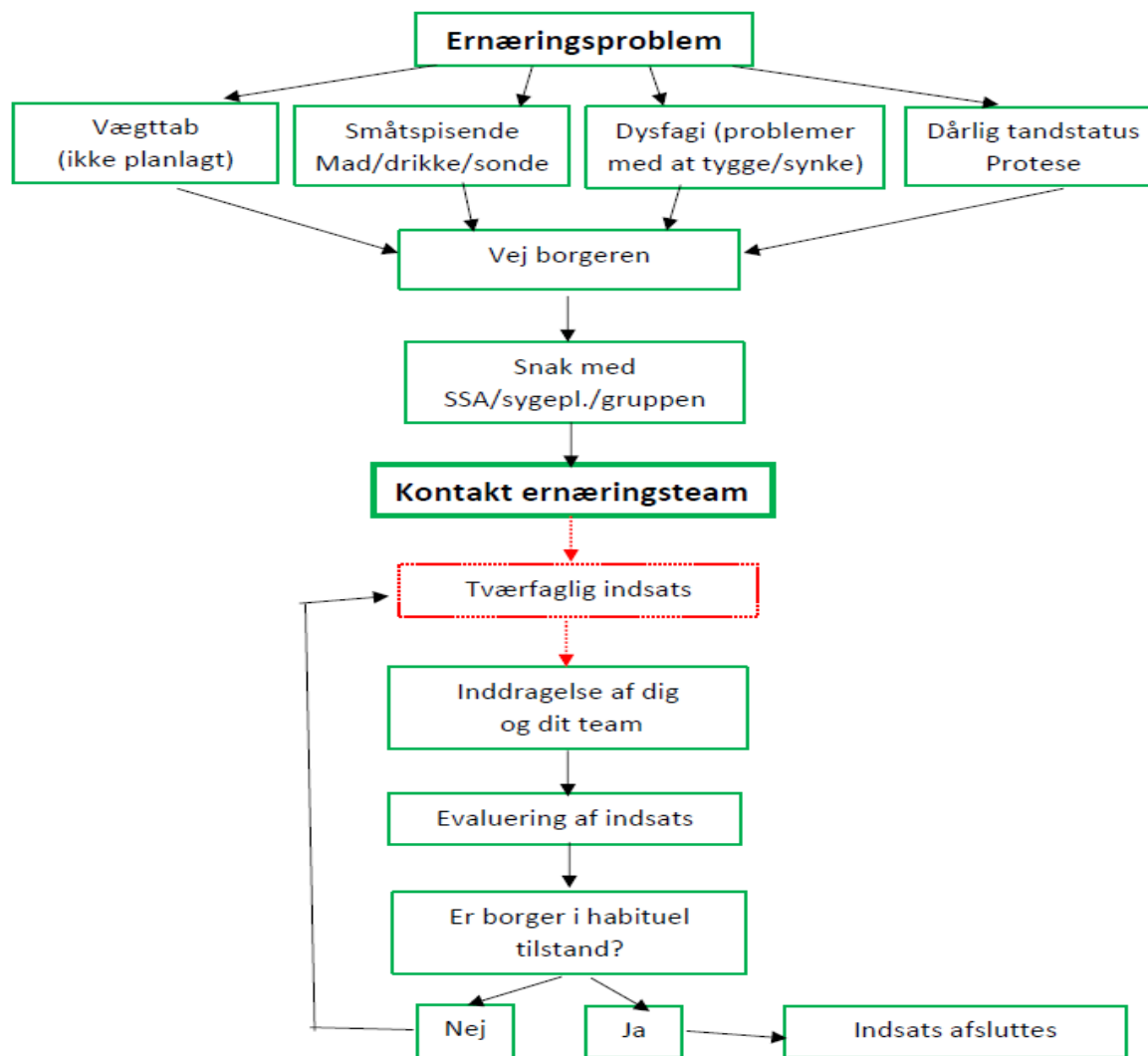
Den tværfaglige indsats kan kobles på §83a, §86 og §140 hvor det er relevant.

- Ernæringsteamet består af klinisk diætist, ernæringssygeplejerske og ergoterapeut.
- Ernæringsteamet er også en del af projektgruppen som ud over ernæringsteamet består af tandlæge, visitorator, fysioterapeut og projektleder.
- Projektgruppen refererer til en styregruppe bestående af projektleder og lederne i de involverede afdelinger: Hjemmeplejen/hjemmesygeplejen, Træning & Aktivitet, Omsorgstandplejen, Forebyggelsesenheden og Visitation & Hjælpemidler.
- Forankret organisatorisk på tværs af flere afdelinger med fælles ledelse i Center for Voksne og Sundhed.
 - Sikre ejerskab og ledelsesmæssig opbakning på tværs af de involverede afdelinger
 - Alle faggrupper på tværs af centeret tager ansvar for opsporing
 - Monofaglige sparringsmuligheder for ernæringsteamet

- Ernæringsteamet er selvvisiterende og selvplanlæggende.
- Alle faggrupper kan henvende sig til ernæringsteamet for faglig sparring eller for opstart af ernæringsindsats.
- Der behøves ikke være udfyldt EVS.
- Kan kontaktes via Nexus, telefon og personlig henvendelse
- Meget telefonisk dialog med borgere, personale og pårørende.
- Synlighed i Hjemmeplejen
- Alle borgerrettede indsatser er individuelle.

- Fast ugentlig borgerkonferencer (1-2 timer efter behov)
Tværfaglig vurdering af nye og igangværende borgere m.m., opgaver fordeles
Derudover taler/skriver ernæringsteamets medarbejdere dagligt sammen.
For overblik og strukturering udfyldes et fælles skema ved henvendelser.
- Borgerbesøg enten mono- eller tværfagligt ofte inddrages pårørende.
- Kan ændre/bestille kostformer ved madservice
- Oprettet en platform til ernæringsteamet i omsorgssystemet Nexus
fx fælles postkasse til henvendelser, egen tværfaglig indsats, (udredningsskema, handlingsanvisninger)

- 3 timers tværfaglig undervisning ved tandlæge, ergoterapeut, fysioterapeut og ernæringssygeplejerske/diætist målrettet den aktuelle faggruppe.
- Hjemmepleje/sygepleje, Træning og Aktivitet, Forebyggelsesenheden, tandplejen og myndighedsområdet.
- Eksempler på indhold i undervisning
 - Symptomer på underernæring, dysfagi, dårlig tand/mund
 - Hvad skal en ernæringsindsats bestå af?
 - Kendskab til kostformer hos ekstern leverandør
 - Praktisk undervisning i tilberedning og anretning af smørrebrød m.m.
- Evaluering:
Spørgeskema (anonymt)
Har du fået ny viden i dag?, var undervisningen relevant for dit arbejde?, Vil du kunne bruge det fremover?
Mundtligt runde - Hvad tager du med herfra?, hvad vil du arbejde med/ændre fremover?

- Der er kommet meget større viden, fokus og opmærksomhed på ernæringsområdet fra alle personalegrupper.
- Der bliver opsporet flere borgere med dysfagi, og ernæringsteamet oplever, at dysfagi/dårlig tandstatus nu opsporet tidligere i forløbet.
- Før projektstart var der egentlig mulighed for samme indsatser som under projektet. Men indsatserne var mere monofaglige, fordi man ikke havde det fornødne kendskab til andre faggruppers indsatsområde. Det var mere omstændigt at få fat i andre faggrupper, så tilgængeligheden var mindre.
- Med projektet er kendskabet til andre faggrupper blevet højnet og tilgængeligheden nemmere, da indsatsen nu er tværfaglig.
Der er kort kommandovej. Det er let at korrespondere med ernæringsteamet, og nemmere i forhold til faglig sparring.
Visitationen er også glad for de nye arbejdsgange, da det er ressourcebesparende for dem.
- Derudover er ernæringsindsatsen styrket med en ekstra person, da der er ansat en kliniks diætist.

Stor fordel for ernæringsteam at være selvvisiterende

Ventetid for opstart af ernæringsindsats/dysfagi undersøgelse er nedsat fra 2-3 uger til 2-3 dage (Ingen loop)

- Før oplevede personale nogle gange afvisninger på deres henvendelser. Nu oplever de at ernæringsteamet reagerer hurtigt. Den kortere ventetid skaber yderligere godt tværfagligt samarbejds-klima. Når vi reagerer næsten med det samme, efter vi modtager henvendelse, oplever vores samarbejdspartnere os mere som daglige kollegaer.
- Vi oplever, at en god kommunikation og en hurtig respons mellem ernæringsteamet og samarbejdspartnerne, giver et glidende og godt borgerforløb. Det giver øget lyst til tværfagligt samarbejde og til at gå videre med div. observationer, når man føler sig hørt.
- Fx for at få dysfagiudredning af ergoterapeut, skulle borgers situation beskrives meget detaljeret. Det har været en barriere, samtidig med at der var ventetid. Nu kan personalet henvende sig direkte til ernæringsteamet. De behøver ikke længere samme detaljeringsgrad. Vi oplever en øget motivation for opsporing af dysfagi.

Forventet inkludering af ca 300 borgere årligt.

- 2019 = 150 borgere, 2020 = 300 borgere, 2021 = 190 borgere

90% af registrerede henvendelserne fra Nexus postkasse

- Det har være vigtigt med en fælles indgang (postkasse) i Nexus for henvendelser til ernæringsteamet.
- Det er nemt at arbejde med, og derfor nemt at gå videre med for frontpersonalet når de ser ernæringsproblematikker.
- Sambesøg i borgers hjem er en god måde at arbejde tværfagligt på. At samarbejde om mere praksisnære opgaver.
Vi lærer hinandens fagområder bedre at kende. Fx bliver andre faggrupper end ergoterapeuter bedre til at opspore en borger med dysfagi, når de har set en ergoterapeut lave dysfagiudredning.

Synlighed/faglig sparring

- Coronasituationen har været en udslagsgivende faktor
- Besøg i Hjemmeplejen har været meget sparsomme
- Det har ikke fungeret optimalt at ernæringsteamet har besøgt hjemmeplejens fagteams. Medarbejderne var ofte ikke klar over at vi kom. Ernæringsteamet brugte mange ressourcer på besøgene, men det havde ikke den positive virkning vi havde forventet. Ernæringsteamet havde kun mulighed for at besøge hjemmeplejen i forbindelse med deres frokost. Det er altid en udfordring at kombinere faglige emner og frokostpauser.
- For ernæringsteamet vil deltagelse på hjemmeplejens triageringsmøder erstatte frokostmøderne. Triageringsmøderne er tværfaglige og borgerrelaterede og ernæringsteamets ressourcer er bedre udnyttet her.

Kompetenceudvikling

- Godt at alle medarbejdere i Center for Voksne og Sundhed havde mulighed for at blive kompetenceudviklet. Hver afdeling blev undervist med baggrund i deres arbejdsopgaver, men emnerne var overordnet de samme for alle enheder. Det gør det nemmere at arbejde tværfagligt når man har "samme sprog".
- Tværfaglig undervisning udført af fagpersoner involveret i projektet. Det gav synlighed og hjælp også med at opbygge det tværfaglige samarbejde.
- Indholdet var praksisorienteret og blev oplevet som brugbart i det daglige arbejde
- Gode tilbagemeldinger på undervisningen

	Høj og meget høj
Ny viden	52%
Relevant	76%
Fremover	74%
- juni måned 2021:
SSA/SSH klædt på til at vurdere tygge/synkeproblemer 79% (55%),
Rette konsistens 75% (50%)

Kompetenceudvikling

Udfordring:

Coronasituationen gjorde det umuligt at videreføre undervisning/ opfriskning for medarbejderne, så meget kan være glemt og mange nye medarbejdere har ikke fået kompetenceløftet. Deltaget i undervisning: SPL 64%, SSA/SSH 49%

- Det har, især i hjemmeplejen, ind imellem været en udfordring i forhold til driften, at tage medarbejdere ud til 3 timers undervisning.
- Vi valgte et komprimeret undervisningsforløb på tværs, hvilket betød, at der hurtigt var medarbejdere fra alle faggrupper der var kompetenceudviklet.
Det gav udfordringer i forhold til, at der hurtigt kom mange henvendelser til ernæringsteamet fra alle enheder på borgere med ernæringsproblematikker. Ernæringsteamet havde ikke ressourcer til både undervisning og ernæringsindsatser.

Spørgsmål?

Tværfaglige ernæringsteam

Indsats: Vurdering ved ernæringsteam	
Hvilket behov dækker indsatsen	Ernæringsproblematikker Dysfagi Mund/tand/protese problematikker
Hvad er formål med indsatsen	Tidlig opsporing. Borger får en tværfaglig indsats: -Sikker indtagelse af mad og drikke. -Opretholdelse eller øgning af vægt. -Sufficient ernæringstilstand / sufficient næringsindtag. -Øget funktionsevne, aktivitetsniveau og livskvalitet. -Optimal tand/mund status.
Hvilke aktiviteter kan indgå i indsatsen	Udredning Screening Vejledning Henvisning til visitation om træningspakke §86 mht dysfagi Henvisning til andre faggrupper Sparring med Visitationen ved vurdering af rehabiliterende potentiale ift. måltidsrelaterede indsatser.
Hvem kan modtage indsatsen	Borgere tilknyttet Hjemmeplejen og Hjemmesygeplejen som oplever en ernæringsproblematik.
Indsatsen hyppighed / omfang	Er endnu ikke fastlagt. Individuelt efter behov.
Henvisning	Ved problematikker angående ernæring, dysfagi og Mund/tand/protese kontaktes ernæringsteamet, der efterfølgende vurderer og fordeler opgaverne imellem sig. Ernæringsteamet er selvvisiterende i forhold til de tværfaglige ernæringsindsatser af klinisk diætist/ernæringssygeplejerske, tandpleje, ergoterapeut og fysioterapeut. Ved vurdering af behov for træning i forhold til dysfagi sendes anmodning om § 86 til Visitation. Ved vurdering af behov for opstart af madservice sendes anmodning til Visitationen.

Kortlægningsprojektet viste bl.a.:

- Mange borgere havde brug for en ernæringsindsats – ikke så mange fik det
- En del af borgerne havde svært ved at spise pga smerter/problemer med tænder/mund/protese
- Opsporing af underernæring, dysfagi og tandproblematikker skete ikke systematisk eller ensrettet
- Der blev kun spurgt ind til borgers vægt ved synligt vægttab

Kortlægningsprojektet viste bl.a.:

- Hjemmeplejen følte sig ikke klædt på til at opstarte en ernæringsindsats eller at opspore dysfagi/tandproblematikker
- Teamlederne savnede mulighed for tværfagligt samarbejde og sparring
- Mulighed for henvisning til relevante faggrupper var der, men Hjemmeplejen savnede kendskab til disse muligheder